

# KULTÚRTÖRTÉNET I.

## 2026/27. 1. FÉLÉV

| ALAPADATOK                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                 |                                |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------|
| TANTÁRGY NEVE                                       | Kultúrtörténet I.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 | Cultural History I.            |
| TANTÁRGY KÓDJA(I)                                   | YAXKUL1MNF                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                 |                                |
| SZERVEZETI EGYSÉG                                   | Óbudai Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar, Építészmérnöki Intézet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                                |
| SZAK, TAGOZAT                                       | építészmérnök MSc                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 | nappali                        |
| TANTÁRGYFELELŐS OKTATÓ<br>(Tárgyat irányító oktató) | Dr. Nagy Gergely PhD, egyetemi docens                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | nagy.gergely@ybl.uni-obuda.hu   | H 15:20-16:05<br>K 15:20-16:05 |
| OKTATÓK, ELŐADÓK                                    | Benárd Aurél DLA, egyetemi docens                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | benard.aurel@ybl.uni-obuda.hu   |                                |
|                                                     | Dr. Rozmann Viktor PhD, egyetemi adjunktus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | rozmann.viktor@ybl.uni-obuda.hu |                                |
| ELŐKÖVETELMÉNY                                      | nincs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                                |
| ELŐADÁSOK SZÁMA (HETENTE)                           | 4 óra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                                |
| TANTERMI GYAKORLAT/ LABORGYAKORLAT (HETENTE)        | 0 óra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                                |
| TEREP- ÉS TANÜZEMI GYAKORLAT (HETENTE)              | 0 óra                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                 |                                |
| SZÁMONKÉRÉS MÓDJA                                   | Félévközi feladat és vizsga                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                 |                                |
| MEGSZEREZHETŐ KREDITPONTOK                          | 5 kredit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                 |                                |
| TANTÁRGY FEALADATA, RÖVID LEÍRÁSA                   | A tárgy célja, hogy a települések építészetének kultúrtörténete tárgykörében segítse a hallgatókat az építészetről, tervezésről való elmélyültebb gondolkodásban. A tárgy tematikája évről évre igyekszik némiképp alkalmazkodni az évfolyam tervezési feladataihoz, így az előadások fókuszja időről időre változik. E dialektikus reláció tehát regeneratív és dinamikusan experimentálissá transzformálja a kurzus fundamentális diszpozícióját.<br>E félévben a tárgyalás látószögébe a tervezett településrészek, a telepes lakásépítések, illetve a kertvárosok építészetének története került. |                                 |                                |
| AJÁNLOTT SZAKIRODALOM                               | A magyar építészet története kitekintéssel a Kárpát-medence egészére. Pannon Enciklopédia. Szerk.: Deák Zoltán. Urbis, Budapest, 2009.<br>Körner Zsuzsa: A telepszerű lakásépítés története Magyarországon. 1850–1945. Terc, Budapest, 2004.<br>Meggyesi Tamás: A 20. század urbanisztikájának útvesszői. Terc, Budapest, 2005.<br>Román András: 487 bekezdés és 617 kép a műemlékvédelemről. Terc, Budapest, 2004.                                                                                                                                                                                   |                                 |                                |
| SZÜKSÉGES TECHNIKAI ESZKÖZÖK                        | személyi számítógép, rajzeszközök                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                 |                                |

| A FÉLÉV ÜTEMEZÉSE |                                                                                |             |                                                                                 |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| HÉT               | ELŐADÁS                                                                        | ELŐADÓ      | FELADAT                                                                         |
| 1<br>09.10.       | Város- és közösségi tervezés intenzív hét, nincs óra                           |             |                                                                                 |
| 2<br>09.17.       | Általános tájékoztató, féléves feladat kiadása<br>Településképi értékvizsgálat | NGD, RV     | Csoportbeosztás, feladatkiadás, tavalyi minták bemutatása                       |
| 3<br>09.24.       | Munkástelepek a historizmusban és a századfordulón.                            | RV          | Konzultáció                                                                     |
| 4<br>10.01.       | Tervezett települések az újkori Magyarországon.                                | NGD         | Konzultáció                                                                     |
| 5<br>10.08.       | Tisztviselőtelepek a Monarchiában.                                             | BA          | Konzultáció                                                                     |
| 6<br>10.15.       | Tanulmányi kirándulás                                                          | BA          | -                                                                               |
| 7<br>10.22.       | Lakáskérdés a két világháború között. -1.                                      | BA          |                                                                                 |
| 8<br>10.29.       | Lakáskérdés a két világháború között. -2.                                      | RV          | Konzultáció                                                                     |
| 9<br>11.05.       | Szocreál lakótelepek a II. világháború után                                    | RV          | elő-vizsga                                                                      |
| 10<br>11.12.      | Panelos lakótelepek a Kádár-korszakban                                         | RV          | Konzultáció                                                                     |
| 11<br>11.19.      | A Közel-Kelet nagyvárosai                                                      | CsZs        | Konzultáció – 90%-os készültség!                                                |
| 12<br>11.26.      | A féléves feladat prezentációja 1                                              | NGD, RV, BA | Prezentáció                                                                     |
| 13<br>12.03.      | A féléves feladat prezentációja 2                                              | NGD, RV, BA | Prezentáció                                                                     |
| 14<br>12.10.      | A feladat workshopja                                                           | NGD, RV, BA | Mindhárom feladatrészt teljes digitalizált és kézzel készült anyagának beadása. |

| A FÉLÉV TELJESÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                  |
|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|
| ÉVKÖZI FELADATOK ÉS SZÁMONKÉRÉS                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                  |
| KÖVETELMÉNY                                                                  | LEÍRÁS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | ÉRTÉK<br>(pont, %, jegy)         |
| <b>A FOGLALKOZÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL KÖVETELMÉNYEI</b>                        | Az órákról legfeljebb három alkalommal lehet hiányozni, a tantárgyi követelményekre az Egyetemi Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban foglaltak érvényesek.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | -                                |
| <b>AZ IGAZOLÁS MÓDJA A FOGLALKOZÁSOKON ÉS A VIZSGÁN VALÓ TÁVOLLÉT ESETÉN</b> | A távollétet orvosi igazolás mellett tekintjük igazoltnak.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | -                                |
| <b>ETIKAI KÓDEX</b>                                                          | Aki plagizál - azaz megsérti az Óbudai Egyetem Etikai Kódexe 4. §-ének (2) bekezdésében foglaltakat - annak a tantárgyfelelős oktató a tantárgy teljesítését megtagadja, az Egyetem pedig A HKR TVSZ 90. §-a alapján fegyelmi eljárást indíthat.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | -                                |
| <b>1. FELADATRÉSZ – Történeti kutatás</b>                                    | <p>A három részre oszló féléves feladatot a hallgatók 3 fős csoportokban végzik. Egy tetszőleges, oktatókkal egyeztetett (magyar) települést kell választani, melynek fejlődésében és mai képében szerepet játszik egy tervezett – telepszerű – településrész.</p> <p>Az első feladatrészben történeti kutatást kell végezniük, melynek nyomán fényt derítenek a településtörténetre, a városi szövet fejlődésére, ennek periódusaira, fennmaradt, történeti értéket képviselő részeire: archív ábrázolásokat, tervrajzokat, térképeket keresnek róla, ezeket elemzik stb.</p> <p>A feladatrész konzultációja során az oktatókkal közösen kijelölésre kerül az a szűkebb városrész, mely a következő feladatrész mélyebb vizsgálatának tárgyát fogja képezni.</p> <p>Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont</p> <p>Beadandó: Ppt vagy pdf vagy prezi formátumú prezentáció a tematikában jelölt alkalomra</p> | 80 pont (min. elérendő: 40 pont) |
| <b>2. FELADATRÉSZ – Településképi elemzés</b>                                | <p>A történeti kutatás tapasztalatait felhasználva a választott település(rész) elemzését kell elkészíteni.</p> <p>A vizsgálat kitér többek között terület egykori és mai használatára, értékeire, látványaira, karakteres jegyeire, problémakörére stb.</p> <p>A feladat részeként a település mai arculatának kialakulását befolyásoló esetleges magyar, és nemzetközi tervezési módszerek, szellemi áramlatok, hasonló települési analógiák kutatása, ezek bemutatása.</p> <p>Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont</p> <p>Beadandó: Ppt vagy pdf vagy prezi formátumú prezentáció a tematikában jelölt alkalomra</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                  |
| <b>3. FELADATRÉSZ – Workshop</b>                                             | <p>Az első két feladatrész eredményeire támaszkodva kortárs rehabilitációs építészeti koncepciót kell alkotni.</p> <p>Részpontszám: 20 pont, minimum elérendő: 10 pont</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                  |
| <b>Vizsga/elővizsga</b>                                                      | <p>A félév előadásainak témáiból összeállított írásbeli vizsga.</p> <p>A vizsgán saját kézzel írott jegyzet használható.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 20 pont                          |
| <b>ÉRTÉK ÖSSZESEN</b>                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 100 pont                         |

| FÉLÉVZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |               |             |        |           |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|-------------|--------|-----------|
| <b>AZ ALÁÍRÁS<br/>MEGSZERZÉSÉNEK<br/>FELTÉTELEI</b>       | FÉLÉVES FELADAT teljesítése legalább 40 pontra.<br>A gyakorlatokon való részvétel a fenti követelmények szerint.<br>Amennyiben a fentiek bármelyike nem teljesül, a félév megtagadásra kerül.                                                                                                                                                                                                                                                 |               |             |        |           |
| <b>ALÁÍRÁSPÓTLÁS<br/>FELTÉTELE</b>                        | Az 1. és 2. feladat beadási határideje: 2026.11.26. gyakorlati órán.<br>A 3. feladat beadási határideje: 2026.12.10. gyakorlati órán.<br>A feladatok pótlólag beadhatók 2026.12.12. 24:00-ig.<br><br>Aláíráspótló vizsgára az jogosult, akinek az első és a második feladatrésze legalább 90%-os készultségi. Aláíráspótlón a féléves feladat befejezésének leadására van lehetőség.                                                          |               |             |        |           |
| <b>MEGAJÁNLOTT JEGY<br/>MEGSZERZÉSÉNEK<br/>FELTÉTELEI</b> | Feltétele: A félévközi feladatokból és az elővizsgából legalább 80 pontot el kell érni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |               |             |        |           |
|                                                           | 0-49 pont                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 50-69         | 70-79       | 80-89  | 90-100    |
|                                                           | 1 - ELÉGTELEN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 - ELÉGSÉGES | 3 - KÖZEPES | 4 - JÓ | 5 - JELES |
| <b>A VIZSGÁRA BOCSÁTÁS<br/>FELTÉTELEI</b>                 | Akik nem érik el a megajánlott jegy szintjét, azok a vizsgaidőszakban a Neptunban történő jelentkezés után vizsgát tehetnek.<br>Vizsgát csak azok a hallgatók tehetnek, akik az aláírást (esetleg egy korábbi félévben) már megszerezték.<br>A vizsgaidőszakban a hallgató a Neptunban kijelölt vizsganapok valamelyikén vizsgázik.<br>A vizsga 60 perc időtartamú, több feladatot tartalmazó, 30 pont összértékű írásbeli vizsga formájában. |               |             |        |           |
| <b>A VIZSGAJEGY<br/>KIALAKÍTÁSA</b>                       | A jegyet a vizsgán elért pontszám (min. 10) és a féléves feladat pontszámának összege adja.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |               |             |        |           |
|                                                           | 0-49 pont                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 50-69         | 70-79       | 80-89  | 90-100    |
|                                                           | 1 - ELÉGTELEN                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 - ELÉGSÉGES | 3 - KÖZEPES | 4 - JÓ | 5 - JELES |

## FELADATLEÍRÁS RÉSZLETESEN:

### 1. FELADATRÉSZ – Történeti kutatás

A három részre oszló féléves feladatot a hallgatók 3 fős csoportokban végzik.

Egy tetszőleges, oktatókkal egyeztetett (magyar) települést kell választani, melynek fejlődésében és mai képében szerepet játszik tervezett – teletszerű – településrész.

Az első feladatrészben történeti kutatást kell végezniük, melynek nyomán fényt derítenek a településtörténetre, a városi szövet fejlődésére, ennek periódusaira, fennmaradt, történeti értéket képviselő részeire: archív ábrázolásokat, tervrajzokat, térképeket keresnek róla, ezeket elemzik stb.

A feladatrész konzultációja során az oktatókkal közösen kijelölésre kerül az a szűkebb városrész, mely a következő feladatrész mélyebb vizsgálatának tárgyát fogja képezni.

Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont

### Beadandó:

- Rövid településtörténeti leírás. min 1 lap fő pontok írásosan
- Archív térképek összegyűjtése (mapire, katonai térképek, levéltárak, településrendezési tervek) min. 2-3 lap
- Ebből készítve: településfejlődési ábrák (folyamat, fólíászerűen, változásokkal) min. 2-3 lap
- Archív fotók gyűjtése. min. 2 lap
- Potenciális városrész, kerület rész kiemelése, mely a az új beépítéshez kapcsolódik, erről információk: története, hogyan zajlott a tervezés, kivitelezés, mit bontottak, mit nem....
- Forrásjegyzék
- A feladatrész konzultációja során az oktatóval kiemelik a fókuszterületet, a második feladatrészhez.

## 2. FELADATRÉSZ – Településképi elemzés

A történeti kutatás tapasztalatait felhasználva a választott település(rész) elemzését kell elkészíteni.

A vizsgálat kiter többek között terület egykori és mai használatára, értékeire, látványaira, karakteres jegyeire, problémakörére stb.

A feladat részeként a település mai arculatának kialakulását befolyásoló esetleges magyar, és nemzetközi tervezési módszerek, szellemi áramlatok, hasonló települési analógiák kutatása, ezek bemutatása.

Részpontszám: 30 pont, minimum elérendő: 15 pont

### A fent kijelölt településrész részletesebb vizsgálatára beadandó:

- Szabályozási tervek, arculati kézikönyvek vizsgálata. min 2 lap
- Stílus-karakteranalízis - Karakteralkotó részek kijelölése - Arculati kézikönyv vizsgálata, véleményezése? min 1 lap
- Magasságanalízis – esetleg egykor kontra ma. min 1 lap
- Funkcióanalízis – esetleg egykor kontra ma. min 1 lap
- Utcaképek, skyline-ok ábrázolása lehetőség szerint fenti források alapján, ennek időbeli változása min 1 lap
- Örökségvédelmi értékvizsgálat (történelmi jellegű, de akár kortársig építészeti értékek kijelölése. min. 2 lap. Leírás, képek
- Problématérkép és leírás a területről. min 1 lap
- Analógiák – hasonló települési megoldások, esetleg kialakulásában szerepet játszó stílusok, szellemi áramlatok, tervezési módszerek bemutatása. min 1 lap
- Forrásjegyzék

## 3. FELADATRÉSZ – Workshop

Az első két feladatrész eredményeire támaszkodva kortárs rehabilitációs építészeti koncepciót kell alkotni.

Részpontszám: 20 pont, minimum elérendő: 10 pont

A/3-as méretű lapokon a koncepció ismertetéséhez alkalmas műszaki rajzok és magyarázó ábrák. (Pl. Helyszínrajz – 1:500/1:1000, alaprajz funkciósmával 1:200, metszet- utcakép 1:200, örökségvédelmi koncepció, látványok képekkel, skiccekkel, rövid szöveggel)

### ÖSSZES LEADANDÓ:

1-2 feladatrész: Digitális lapok, de alkalmasak kivetítőn magyarázásra

3. feladatrész: Szabad kézzel készített tervlapok, rövid leírással